

Alkotmánybíróság részére
Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

ügyszám: IV/1947-3/2019.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 9 4 7 - 4 / 2019	
Érkezett: 2020 FEBR 2 1.	
Példány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 8 db	du

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[REDACTED]

[REDACTED] s iratok átvételére kijelölt jogi képviselő) indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 55.§ (3) bekezdése alapján a IV/1947-3/2019. ügyszámon iktatott alkotmányjogi panasz tárgyában az alábbi **hiánypótlást** terjesztem elő.

Az Alkotmánybíróság hivatkozott számon iktatott ügyben 2020. január 14. napon kelt tájékoztatására figyelemmel a benyújtott alkotmányjogi panasszal összefüggésben a hiánypótlásnak eleget téve a panaszt az alábbiakkal egészítem ki.

Figyelemmel az Abtv. 52.§ (1) bekezdése rendelkezésére az indítványban az alábbi határozott kérelmet jelölöm meg.

- I. Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. §-a alapján állapítsa meg a **Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.847/2018/17. számú ítéletének** alaptörvényellenességét és azt semmisítse meg, mivel az alábbiakban kifejtettek szerint sérti az Alaptörvény rendelkezéseit, az Alaptörvényben biztosított jogokat. A Pp. 427. § (2) bekezdés c) pontja alapján kérjük, hogy az ítélet megsemmisítése esetén az alkotmányjogi panasz orvoslása érdekében a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani szíveskedjenek.
- II. Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. §-a alapján a **Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.847/2018/17. számú ítéletének** alaptörvényellenességének megállapításával és megsemmisítésével az Abtv. 43.§ (4) bekezdés alapján a döntéssel felülvizsgált hatósági döntéseket - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 2016. július 01. napján kelt 317/0501/2718/12/2015. iktatószámú határozata, a Földművelésügyi Minisztérium 2016. december 07. napon meghozott MVHF/4494-2/2016. számú végzése, a Magyar Államkincstár a 317/4501/7/2017. iktatószámú és 1861596743 iratazonosító számú határozata, Agrárminisztérium Agrártámogatások Jogorvoslati Főosztálya az AJF /2530/2018. iktatószámú 2137751589 iratazonosító számú határozata - is semmisítse meg a szankciót alkalmazó részben, mivel az alábbiakban kifejtettek szerint sérti az Alaptörvény rendelkezéseit, az Alaptörvényben biztosított jogokat.
- III. Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. §-a alapján állapítsa meg a **Kúriának** az indítványozó által a fenti bírósági ítélet felülvizsgálata iránt előterjesztett felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadó, **Kfv.IV.35.455/2019/2. számú végzés** alaptörvény-

ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel az alábbiakban kifejtettek szerint sérti az Alaptörvény rendelkezéseit, az Alaptörvényben biztosított jogokat.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27.§ (1) bekezdés rendelkezései állapítják meg jelen panasz elbírálása kapcsán.

Az indítványozó a Kúria Kfv. IV.35.455/2019/2. számú végzését miszerint a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja 2019. szeptember 30. napon vette kézhez.

Indítványozó a kereset indítás lehetőségével törvényes határidőn belül élt, majd a felülvizsgálati indítvány előterjesztését is határidőben teljesítette, így valamennyi esetben a jogszabályi határidőn belül élt a jogorvoslati lehetőségekkel, melyek indítványozó által kimerítésre kerültek.

Indítványozó érintettsége a hivatkozott közigazgatási határozatok alapján megállapítható, hiszen indítványozó a kérelem benyújtója és ügyfél, mely ügyféllel szemben került sor a kérelem elutasítására és a szankció (kizárás) alkalmazására, a bírósági eljárásban pedig felperes volt.

Indítványozó az alkotmányjogi panaszban a tényállást részletesen teljes terjedelmében ismertette, az azt alátámasztó határozatokat, végzéseket és ítéletet a panasz mellékleteként csatolta, ennek okán az ügy előzményeinek részletes ismertetésére nem kerül sor a hiánypótlás kapcsán.

I. Indítványozó a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27847/2018/17. számú ítéletével összefüggésben az alábbi alaptörvényben biztosított jog megsértését jelöli meg:

Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése – tisztességes eljáráshoz való jog

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése – *Nemzeti hitvallás is, mely szerint „valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”.*

Az Alkotmányjog panaszban megjelölt további jogszabályok (törvény, rendelet) külön ismételt nem kerülnek felsorolásra a kapcsolódó jogszabályok, azonban indítványozó ezen jogszabályokat itt is meg kívánja jelölni a felsorolás megismétlése nélkül.

Indítványozó az alábbiakban jelöli meg, hogy a bíróság a fenti alapjogokat miért sértette meg:

1.1./ A tisztességes eljáráshoz való jog és az ésszerű határidőn belül való döntéshozatal joga megköveteli az alábbi: A hatóságok kötelesek a jogszabályi határidőket betartani különösen akkor, amikor szankcionálásra is sor kerül. A határidőn túli (speciális határidő: benyújtást követő év június 30.) határozathozatal folytán szankció alkalmazására már egyáltalán nincs lehetőség, mivel a szankcióalkalmazási jog elenyészik.

1.2./ A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti az, ha a bíróság nem jogszabályt alkalmaz és értelmez, hanem kvázi jogalkotóként jár el hatáskör nélkül.

1.3./ A bírósági eljárásokban ismert és elfogadott az analógia alkalmazása a döntések meghozatala során, azonban az nem lehet korlátlan és feltétel nélküli, ezt megköveteli a tisztességes eljárás. Analógia alkalmazhatóságának feltétele, hogy legalább hasonló jog és tényállási elemek állnak

egymás mellett, az analógia alkalmazhatóságának alapvető feltétele, hogy az egyes esetekben legalább közös elem legyen az, hogy szankció alkalmazása tekintetében született döntés a határidőkkel összefüggésben.

1.4./ A tisztességes eljáráshoz való jog megköveteli azt, hogy a bíróság a kereseti kérelemről döntsön, amennyiben nem arról dönt, vagy csak részben dönt akkor a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét követi el, mely alapján maga a döntése is az.

Az alapjogok megsértésének részletes indokai:

Az 1.1. ponthoz kapcsolódóan:

„A tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák és a bíróságok e határidők be nem tartását ne az ügyfél terhére, hanem javára értékeljék.” /5/2017. (III.10.) AB határozat (16 pont)/.

A jelen ügyben vizsgálandó jogszabályhelyek:

A 2007. évi XVII. törvény (Támogatási törvény) 55.§ (2)-(3) bekezdése

(2) A mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a kérelmet a támogatás kifizetésének közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktusban meghatározott esedékességéig bírálja el.

(3) A (2) bekezdésben foglalt eseteken kívül – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv az eljárás megindítására vonatkozó kérelmet annak beérkezését követő hetven napon belül bírálja el, míg a hivatalból indult eljárásban a döntést az ügyintézési határidő kezdetét követő hetven napon belül hozza meg. Amennyiben a kérelmet vissza kell utasítani, a végzést a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv huszonegy napon belül hozza meg. Az ügyfél-nyilvántartási rendszerben való nyilvántartással, valamint a fizetési halasztással, részletfizetéssel kapcsolatos kérelmet annak hiánytalan beérkezésétől számított huszonegy napon belül kell elbírálni.

Az 1306/2013/EU rendelet 75. cikk (1) bekezdés első mondata

(1) A 67. cikk (2) bekezdésében említett támogatási rendszerek és intézkedések keretében történő kifizetésekre a december 1-je és a következő naptári év június 30-a közötti időszakban kerül sor.

A 12/2015. (III.30.) FM rendelet

27. § (1) *Ha a 2. § (1) bekezdésben meghatározott, az egyes támogatásra vonatkozó jogszabályok másképp nem rendelkeznek, akkor a támogatás kifizetése 2015. december 1. és 2016. június 30. között az ügyfélnek az MVH által vezetett ügyfél-nyilvántartási rendszerben nyilvántartott fizetési számlájára történő átutalással történik.*

A jogorvoslatok nem támogatási jogosultság fennállta megállítására és nem is a szankció mértéke módosítására irányultak, hanem a szankció alkalmazhatóságának ellehetetlenülésére, elenyészésének felismerésére és ennek okán a tisztességes eljáráshoz való alapjog érvényre juttatására.

Figyelemmel arra, hogy a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt perben felperes és indítványozó kereseti kérelme csak és kizárólag a szankció, azaz a kizárás alkalmazásának jogszabály ellenességére irányult. Felperes nem kérte annak megállapíthatóságát,

hogy részére a támogatás kerüljön megállapításra és kiutalásra. Indítványozó csak és kizárólag a kiszabott szankció jogoszerűségét vitatta.

A hivatkozott és vonatkozó jogszabályhelyeket megvizsgálva megállapítató, hogy a hatóságoknak az eljárás lefolytatására nyitva álló ügyintézési határidő 2016. június 30. napján lejárt. Ezen időpontban, mint a jogalkotó által megjelölt speciális és rendkívül konkrét időpontban le kell zárni a fél és a hatóság közötti jogviszonyt, azaz a kérelmet el kell bírálni és esetleges szankcionálásnak is meg kell történnie. Utóbb erre már nincs lehetősége a hatóságnak a kérelem elutasítását követően, hiszen ezzel lezárul az adott közigazgatási eljárás kérelem elutasító határozat esetén.

Amennyiben ez mégsem így lenne, bár ezt a jogszabályi rendelkezések jelen esetben teljesen egyértelműen megjelölik, úgy abban az esetben is elenyészne a hatóság bírságolási joga még abban az esetben is, ha a jogszabályok mégis biztosítanák az eljárás befejezésének és a szankció alkalmazásának különválását, mivel a büntetőhatalom és a szankcionálási jog gyakorlásának alapvető feltétele az, hogy a jogszabályi határidőn belül történjen meg a kérelem elutasítása, mely kapcsán vizsgálható a szankcionálás lehetősége és annak mértéke. Ezt követeli meg a tisztességes eljáráshoz való jog és konkrétan az ésszerű határidő belüli döntéshez való jog.

A jogszabályt és annak környezetét megvizsgálva látható, hogy hivatkozott jogszabályokban megjelölt határidők egyben anyagi határidők is, így annak túllépése maga után vonja azt a tényt, hogy a szankcionálási jog elenyészik, megszűnik, a tisztességes eljáráshoz való jog alaptörvényi rendelkezése okán annak gyakorlására már nincs lehetőség.

Az Alkotmánybíróság az 5/2017. (III.10.) AB határozatának 15. pontjában rögzíti, hogy *„A hatósági eljárás méltányosságának, illetve tisztességességének alapvető feltétele, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk irányadó jogszabályi határidőket betartsák. Különösen erősen kell, hogy érvényesüljön ez a követelmény azokban az esetekben, amikor a közigazgatási hatóság az ügyféllel szemben szankciót állapít meg. A közigazgatási anyagi jogi szankciók jogszabályban történő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy a közigazgatási eljárás ügyféli pozíciójában lévő azon jogalanyok, akikkel, illetve amelyekkel szemben a közigazgatási hatóság valamely, az adott ügyfél által elkövetett közigazgatási normasértés miatt hátrányos jogkövetkezményt állapít meg, ne álljanak hosszú, bizonytalan ideig – az anyagi jogi határidőkre vonatkozó, létező jogszabályi rendelkezések ellenére – a velük szemben alkalmazható szankció fenyegetésének félelme alatt.”*

Ugyanezen bekezdésben rögzíti továbbá az Alkotmánybíróság, hogy *„a Ket. szubszidiárius jelleggel alkalmazandó anyagi jogi határidejétől eltérő, valamely ágazati közigazgatási jogszabályban nevesített anyagi jogi határidő esetén e határidő elteltét követően a hatóságnak nincs lehetősége szankciót alkalmazni, különben e határidők léte veszítené el az értelmét. Különösen irányadó ez abban az esetben, ha az ágazati jogszabály nem egyszerűen eltérő határidőt határoz meg (a Ket.-hez képest), hanem pontos, naptári napon meghatározott végső határidőt állapít meg. Ebben az esetben a szubjektív (a hatóság tudomására jutástól számított) és az objektív (a jogsértő cselekménytől számított) határidők közötti különbségtételre, illetve a határidő bármilyen okból bekövetkező túllépésére a jogszabály erejénél fogva (ex lege) nincs lehetőség.”*

Egy jogállamban alapvető feltevés az, hogy a jogszabályok kötik mind a közigazgatási szerveket, mind az ügyfeleket. Az egyes jogszabályi rendelkezések közötti szemezgetés a jogállamiság ellen hat és a tisztességes eljárás alapjogi követelményébe ütközik, hiszen a közigazgatási szervek feladata a jogszabályok betartása és másokkal történő betartatása. (Ket. 1.§ (1) bekezdés első mondata: „A közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit.”) Ez feltételezi azt, hogy mind a közigazgatási szerveket, mind az ügyfelet kötik a jogszabályok és azok rendelkezései. Ennek alapján a jogszabályokban rögzített határidők szintén kötelező érvényűek mindenre, különösképpen a hatóságokra és kellő odafigyeléssel akkor, amikor a szankcionálási jogával kíván élni és joghátrány okozására kerül sor.

A tisztességes eljáráshoz való jog megköveteli, hogy a bíróságok ítélezésük és igazságszolgáltatási tevékenységük során az Alaptörvény 28. cikkében foglalt rendelkezések szem előtt tartásával járjanak el.

Az Alaptörvény 28. cikke kimondja, hogy „a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.....”

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény preambuluma az alábbiakat fogalmazza meg:

„Az Országgyűlés **a történeti alkotmány vívmányainak tiszteletben tartásával**,
a közigazgatási bíráskodás önállóságát elismerve és nemzeti hagyományait megújítva,
a közigazgatási perek hatékony, gyors és szakszerű elbírálását lehetővé tevő önálló perrendi szabályok szükségességét felismerve,
a közigazgatási bíróságok által a közigazgatás jogsértő tevékenységével szemben nyújtott jogvédelem és jogorvoslat biztosítása céljából..... az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés b)–d) pontja végrehajtására a következő törvényt alkotja:.”

A Kp. Preambuluma egyértelműen utal és hivatkozik az Alaptörvény vívmányaira, ezáltal az alapjogok biztosítására, csakúgy, mint a közigazgatás jogsértő tevékenységével szemben nyújtott jogvédelem és jogorvoslat biztosítására.

Ennek alapján, mind az ügyintézési határidők vizsgálata, mind egyébként a jogszabály megalkotása kapcsán a bíróságoknak alapvető kötelessége még az ügyfél hivatkozása nélkül is alkotmányossági szempontból górcső alá venni a kereseti kérelemben megfogalmazott jogorvoslati indítványokat.

Ezért a tisztességes eljárás alapjogi követelményét maga bíróság is megsértette, mert az alapjogi és alkotmányossági kérdéseket fontolóra sem veszi, mi több, ítélete indoklásából kiderül, hogy azt szűkítően értelmezi.

A bíróság feladatait részben a Kp. **2. §** (1) és (2) bekezdésének rendelkezései rögzítik:

(1) A bíróság feladata, hogy eljárásával a közigazgatási tevékenységgel megvalósított jogsértéssel szemben – erre irányuló megalapozott kérelem esetén – hatékony jogvédelmet biztosítson.

(2) A bíróság a közigazgatási jogvitát tisztességes, koncentrált és költségtakarékos eljárásban bírálja el.

A Kp. **85. §** [A bíróság döntési jogkörének korlátai] az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

(1) A bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja.

(2) A bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja.

A fent hivatkozott jogszabályok alapján a bíróságnak a közigazgatási döntések jogszerűsége és a közigazgatási eljárás jogszerűségét is vizsgálva kell egy jogvitát eldönteni a kereseti kérelemben foglaltakra tekintettel.

Az Alkotmánybíróság az 5/2017 (III.10.) AB határozatában is rögzítette, hogy a jogalkotó maga határozza meg, hogy az egyes ügyek elintézéséhez mennyi idő szükséges. Jelen esetben a jogszabályok egy tág időkeretet biztosítanak a kérelem elbírálására és ezzel együtt egy esetleges szankció alkalmazásának lehetőségére, hiszen mintegy 13 hónap áll a hatóság rendelkezésére és konkrétan megjelöli a jogalkotó, hogy a kérelem benyújtását követő év június 30. napjáig (és nem július 01. napjáig!!!) a kérelmet el kell bírálni és a kifizetéseket teljesíteni kell. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal **317/0501/2718/12/2015.** iktatószámú határozata azonban határidőn túl, 2016. július 01. napján kelt.

Az ezt követő további eljárások során egyetlen egy esetben hozott határidőben döntést a közigazgatási szerv, mely másodfokon eljáró Földművelésügyi Minisztérium 2016. december 07. napon meghozott MVHF/4494-2/2016. számú végzése volt, melyben új eljárásra kötelezte az elsőfokon eljáró szervet.

A megismételt eljárásban a Magyar Államkincstár a 317/4501/7/2/2017. iktatószámú és 1861596743 iratazonosító számú határozatát **2017. június 26. napon hozta meg (!!!)** és 2017. augusztus 02. napon adta postára annak ellenére, hogy az ügyintézésre nyitva álló törvényes határidő 2017. március 15. napon telt le.

A fellebbezés folytán másodfokon eljáró **Agrárminisztérium Agrártámogatások Jogorvoslati Főosztálya az AJF /2530/2018. iktatószámú 2137751589 iratazonosító számú** határozatát **2018. július 13. napon (!!!)** hozta meg annak ellenére, hogy az ügyintézésre és a fellebbezés elbírálására nyitva álló határidő 2018. január 08. napon lejárt.

Indítványozó álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz való jog és az ésszerű határidőn belül meghozott döntés alapjoga már a közigazgatási eljárás során a sárba lett tiporva, amit csupán tetézett a bíróság akkor, amikor ezeket figyelmen kívül hagyva, ezeknek jelentőséget nem tulajdonítva gyakorlatilag nem is vizsgálta a határozat és az eljárás jogszerűségét. A kereseti kérelemtől függetlenül valójában annak igazolására törekedett, hogy a kérelem elutasítása helyes volt és a szankció mértékét a jogszabályok miként szabályozzák. A kereseti kérelem azonban nem erre irányult és a bíróság által vizsgált elutasítást tényét és a szankció mértékét nem is vitatta indítványozó a perben.

Tisztességes eljáráshoz való jogot sérti az, amikor a bíróság a sorozatos, nyilvánvalóan határidőn túli döntések kapcsán azt állapítja meg, hogy mind anyagi, mind eljárásjogi szempontból a hatóságok eljárása jogszerű volt, így ezen jogszerű eljárásban jogszerűen került sor a szankcionálási jogkör gyakorlására is.

Indítványozó álláspontja szerint már a másodfokon eljáró közigazgatási szervnek is észlelni kellett volna a határidők túllépését, azonban érdemben nem tartotta relevánsnak a jogszabályok be nem tartását a hatóság részéről és ennek okán az alapjogok érvényesülésének sem engedett teret, azok megsértésének orvoslása semmilyen formában nem tükröződik a döntésben. Amennyiben ennek vizsgálata megtörténik és a jogszabályok szerinti rendelkezések betartásra kerülnek, úgy egyértelműen meg kellett volna állapítani azt, hogy a határidő túllépése okán a szankció alkalmazásának lehetősége elenyészett.

A közigazgatási szervek eljárása jogszerűségének vizsgálata megköveteli azt, hogy a bíróság a bizonyítási eljárás során, majd a döntése meghozatalakor vizsgálat tárgyát kell képezze, hogy a hatóságok részéről a rájuk irányadó jogszabályi rendelkezések betartására mind anyagi, mind eljárásjogi szempontból megtörtént-e.

Ennek kapcsán minimális követelmény az, hogy részletesen vizsgálja azt a körülményt, hogy a keresettel támadott döntések mikor kerültek meghozatalra és a törvényes és ésszerű határidőn belül került-e sor rá, hiszen ez a tisztességes eljáráshoz való jog egyik alapfeltétele.

Amennyiben ez a bíróság részéről ténylegesen nem történik meg, úgy a tisztességes eljáráshoz való jog sérül, hiszen a kereseti kérelem éppen ennek vizsgálatára és az ebből levont következtetés, azaz szankció alkalmazhatóságának kérdésére irányult.

Jelen ügyben a bíróság tényként megállapítja, hogy 2016. június 30. napjáig döntést kellett volna hoznia az alapügyben eljáró elsőfokú hatóságnak és tényként megállapítható, hogy ezen időpontig a határozat nem született meg. Azonban nem került megállapításra az, hogy a hivatkozott megismételt eljárás során sem az elsőfokú, sem a másodfokon eljáró hatóság nem hozta meg a jogszabályi határidőben a döntését, így halmozott jogszabálysértésről beszélhetünk, mely mind az ésszerű határidő, mind a tisztességes eljáráshoz való alapjog megsértését eredményezi.

A tisztességes eljárás feltételezi azt, hogy a hatóságok ésszerű határidőn belül hoznak döntést, viszont az ésszerű határidő kapcsán fontos kiemelni, hogy az ésszerű határidő alapvetően megköveteli a jogszabályokban biztosított határidők betartását.

Egyértelmű és nyilvánvaló, hogy a bíróságot megilleti a tényállás megállapításával összefüggésben a jogi következtetés szabadsága a jogszabály keretei között és azok maximális figyelembevételével, adott esetben a Kúria eseti döntéseiben kiformalódó joggyakorlat alkalmazása mellett. Azonban nem illeti meg a bíróságot a jogalkotás és a jogszabályok Alaptörvénnyel ellentétes kiterjesztése, vagy Alaptörvénybe ütköző értelmezése, mivel az maga után vonja az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jog megsértését.

A 9/1992. (III.5.) számú AB határozat kimondja, hogy „a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előre láthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követelésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.”

Amennyiben az ügyintézési határidők betartása nem képezi a tisztességes eljárás részét, úgy a jogbiztonság is csorbul, mely visszavezet oda, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog alapjogi tartalma átalakul és még egyéb jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartása mellett is csak és kizárólag részben tisztességes eljáráshoz való joggá válik.

Amikor a közigazgatási szerv szankciót alkalmaz egy ügyben, akkor nem jogokat és kötelezettségeket határoz meg, nem konfliktust old meg, hanem általa jogsértésnek definiált esetet bírál el és szankcionál. A szankció alkalmazása a büntetőhatalom gyakorlása, melyre törvényi felhatalmazása van, azonban az nem korlátok nélküli, hiszen éppen az eljárási határidők biztosítják többek között a korlátot.

A jogszabály egyértelműen és félreértelmezhetetlenül a kérelem benyújtását követő év június 30. napját jelöli meg a kérelem elbírálásának végső határidejében, ezzel megkövetelve annak lezárását. Ebből kifolyólag jelen ügyben a döntésnek már tartalmazni kell az esetleges szankciót is, melyet ennek megfelelően alkalmazott is a hatóság, viszont sem a döntés meghozatalára, sem a szankció alkalmazására nem a naptári napban meghatározott végső határidőn belül került sor, így a határidő elteltét követően már nem volt lehetősége a szankció alkalmazására.

A határidők léte és szükségessége kérdőjeleződik meg.

Az Alkotmánybíróság a már többször hivatkozott 5/2017.(III.10.) AB határozatában (16. pont) rögzíti, hogy „a tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák, és a bíróságok e határidők be nem tartását ne az ügyfél terhére, hanem javára értékeljék.”

Akkor amikor a bíróság a határidő túllépésével érdemben nem foglalkozott és az eljárási határidőknek csak és kizárólag szűk körben tulajdonít jelentőséget akkor a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti meg, azaz alaptörvény-ellenes döntést hoz és hozott jelen esetben. Mindezek alapján, amikor szűkítően értelmezi a határidők betartását és azt nem az ügyfél javára, hanem terhére értékeli, akkor a tisztességes eljáráshoz való alapjogot hagyja figyelmen kívül, megsértve azt és alaptörvény-ellenessé téve döntését és magát a bírósági eljárást.

A jogbiztonság elvéből levezethető és ennek okán kapcsolódóik a tisztességes eljáráshoz való alapjoghoz, hiszen amennyiben ennek vizsgálata nem történik meg és a hatóságok a jogszabályokat csak betartatják, de maguk hézagosan tartják be, úgy sérül a tisztességes eljáráshoz való jog.

Indoklás az 1.2. ponthoz:

A Bíróság ítéletéből egyértelműen megállapíthatóan az ügyintézési határidőknek a szankcionálási joggal összefüggésben nem tulajdonít jelentőséget. Ezzel mind az Alaptörvény vonatkozó és hivatkozott rendelkezését, mind a vonatkozó Ket. és Támogatási Törvényben írt rendelkezéseket írja felül, mintegy jogszabály módosítást hajtva végre.

Abban az esetben ugyanis, ha az ésszerű határidő nem a jogalkotó által rögzített határidőben történő döntést jelentené, akkor nem is lenne szükség határidők meghatározására, elég lenne csupán azt rögzíteni, hogy a hatóságok ésszerű határidőn belül hoznak döntést, ami természetesen a jogállamisággal és a jogbiztonsággal össze nem egyeztethető lenne és kiüresíteni a tisztességes eljáráshoz és az ésszerű határidőben történő döntéshozatalhoz való alapjogot.

Amikor a bíróság hivatkozik a Kúria eseti döntéseire tulajdonképpen jogszabályt módosít és Alaptörvényt módosít, kvázi kiegészíti az Alaptörvény azon rendelkezését miszerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.” **azzal, hogy az ésszerű határidő csak abban az esetben köti a hatóságokat, amennyiben a határidő túllépés folytán az ügyintézési határidőt követően hatályba lépő jogszabályi rendelkezés alkalmazása miatt keletkezik az ügyfélre nézve olyan hátrányt okozó körülmény, ami a határidőben való eljárás esetén az ő vonatkozásában nem állt volna fenn.**

A Bíróság azonban nem jogalkotó szerv, hanem jogalkalmazó szerv, így sem az Alaptörvény, sem egyéb jogszabály kiegészítésére felhatalmazással nem rendelkezik. Ezen indokok mentén a tisztességes eljáráshoz való jog sérül akkor, amikor a saját jogi álláspontja kialakítása mellett az ítélezési joga gyakorlása mellett jogot alkot és jogszabályt módosít.

Álláspontom szerint a jogállamiság elvéből levezethető, hogy a jogszabályok nem csak az ügyfeleket, hanem a hatóságokat is kötik, a jogszabályi rendelkezések közötti szemezgetésre felhatalmazással nem rendelkeznek sem a hatóságok, sem a Bíróság, hiszen ezáltal a jogbiztonság elenyészne, mely maga után rántja az enyészetbe a tisztességes eljáráshoz való jogot és jelen ügyben az ésszerű határidőben történő döntéshez való jogot.

A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a bíróság akkor is, amikor indoklásában rögzíti, hogy az Alaptörvényi rendelkezések megsértésére történt felperesi hivatkozást nem tartotta megalapozottnak jelen közigazgatási perben, különös figyelemmel arra is, hogy jelen ügyben nem arról van szó, hogy a támogatási összeg kifizetése a határidőn túli, késedelmes elbírálás okán késett hosszabb ideig.

Indítványozó álláspontja szerint ezen indoklás sajnos a kereseti kérelem tükrében nehezen értelmezhető, hiszen a per tárgya nem a késedelmes kifizetés, hanem a szankció alkalmazása volt.

A bíróságnak nem csak lehetősége, hanem kötelessége az alapjogok vizsgálatának érvényesülése a közigazgatási eljárásban, csakúgy, mint bármely más bírósági eljárásban is. Az alaptörvény módosítását és kiüresítését jelenti a Bíróságok általi azon magatartás, amikor csak jogosultságok

esetében tartja érvényesíthetőnek és védhetőnek a tisztességes eljáráshoz való jogot és az ésszerű határidőn belüli döntéshozatalt, ezáltal a szankcionálást is. A közigazgatási bíróságoknak a már hivatkozott Kp. Preambuluma szerint nem csak lehetősége, hanem kötelessége az Alaptörvény rendelkezéseinek betartása és betartatása és az Alaptörvényben biztosított alapjogok tiszteletben tartása és vizsgálata. Abban az esetben, ha ezen kötelezettségének nem tesz eleget kénytelen az indítványozó az Alkotmánybírósághoz fordulni alapjogai csorbítása és semmibe vétele miatt. A Bíróság ítélete azonban arról tanúskodik, hogy kötelezettség vagy joghátrány (szankció) alkalmazása esetén relevanciával nem bír a tisztességes eljáráshoz való jog és az ésszerű határidőn belüli döntéshozatalt, mely alapvetően a tisztességes eljárás részét képezi.

Az Alaptörvény nem szűkíti le a hatósági eljárásokat csupán bizonyos eljárásokra, nem fogalmazza meg azt, hogy a tisztességes eljárás és az ésszerű határidőben való döntés az ügyfélre joghátrányt eredményező esetekben nem biztosított, így amikor a bíróság mégis ezt teszi és ekként alapjogi szempontú vizsgálatot még kérelemre sem folytat le, holott az kötelessége lenne a kérelem szakszerű elbírálása kapcsán, akkor mintegy Alaptörvényt módosít.

A bíróság indoklásában az alábbiakat rögzítette: „A bíróság az Alaptörvényi rendelkezések megsértésére történt felperesi hivatkozást nem tartotta megalapozottnak jelen közigazgatási perben, különös figyelemmel arra is, hogy jelen ügyben nem arról van szó, hogy a támogatási összeg kifizetése határidőn túli, késedelmes elbírálás okán késett hosszabb ideig.”.

A Bíróság ezzel egyértelműen Alaptörvény módosítást eszközölt, hiszen az Alaptörvény már hivatkozott cikke ilyen korlátozó rendelkezést nem tartalmaz, így arra még mérlegelési jogkörében eljárva sincs a Bíróságnak lehetősége. Indoklás nélkül pedig különösen nem, hiszen az sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és ezáltal a jogorvoslathoz való jogot is áttételesen, hiszen nem egyértelmű az, hogy milyen ténybeli és jogi alapokra hivatkozással, milyen felhatalmazás alapján tette mindezt.

Ugyanilyen „jogszabály módosítást” hajt végre a Bíróság a Támogatási törvény 5.§ g/ pontjával összefüggésben.

A Bíróság az utólagos normakontroll kezdeményezésére vonatkozó indítvány megalapozatlansága kapcsán a Támogatási törvény 5.§ g) pontja rendelkezéseinek megsértése okán arra hivatkozik, hogy az FM rendelet 2015. március 13. napján kihirdetésre került és május 15. napjáig a gazdáknak 60 nap állt rendelkezésére a kérelem előterjesztésére. Ezen megállapításával sértette azon alapjogot miszerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A tisztességes eljárás alapvetően megköveteli azt, hogy a bíróságok a jogszabályok szövegét az ott írt nyelvtani értelemben helyesen értelmezzék, hiszen amennyiben ez nem történik meg a jogbiztonság kerül veszélybe és ezzel együtt a felhívott tisztességes eljárásra vetül árnyék.

A jogszabály valós és rögzített szövege az alábbi:

„a törvény hatálya alá tartozó egyes intézkedések igénybevétele, az ahhoz kapcsolódó adatszolgáltatással, eljárásokkal kapcsolatos részletes, valamint az intézkedésekben való részvétellel kapcsolatos általános szabályokat tartalmazó, új intézkedést bevezető jogszabályt a kérelmek benyújtására nyitva álló időtartam kezdő napját legalább két hónappal, egyéb esetekben jogszabályt a kérelmek benyújtására nyitva álló időtartam kezdő napját legalább harminc nappal megelőzően kell kihirdetni. Haladéktalan szabályozást igénylő esetekben ezen időtartam – a jogalkotás rendjére vonatkozó szabályozás figyelembevétele mellett – lerövidíthető úgy, hogy haladéktalan szabályozást igénylő esetnek minősül, ha a szabályozással érintetteknek a jogszabály mielőbbi hatálybalépéséhez különösen méltányolható érdeke fűződik.”

A törvényi rendelkezés a hatvan napos időközt a kérelem benyújtásának kezdő napjához köti, nem pedig a záró naphoz, nem is a beadási időszak bármely köztes napjához, így az utólagos normakontroll indítvány elutasításának indokaként megfogalmazott ok nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek és már nem értelmezhető csupán akként, hogy a jogszabály értelmezése, a tényállás megállapítása, ezt követően jogi álláspontja kialakítása, a megfelelően indokolt ítélet meghozatala és ezáltal az ítélkezési gyakorlat alakítása a bíróságok privilégiuma. Akkor amikor a jogszabállyal össze nem egyeztethető megállapítás került rögzítésre a normaszöveg tekintetében az ítélet indoklásában a kérelemmel összefüggésben, akkor ennek alapján az utólagos normakontroll kezdeményezésére vonatkozó indítvány alaptörvény-ellenesen került ki az érdemi vizsgálat köréből. Utólagos norma-kontroll kezdeményezésére indítványozó nem jogosult, arra a Bíróságnak lett volna jogosultsága, azonban jogsértő és Alaptörvény-ellenes megállapítás okán erre sor sem került.

A bíróság jogszabály értelmezése és ennek alapján döntése a tisztességes eljárás megsértését eredményezi, hiszen normaszöveggel ellentétes megállapítás (mely tényállításnak nem nevezhető) és alapján utasítja el az utólagos normakontroll kezdeményezésére irányuló kereseti kérelmet és fontolóra sem veszi azt.

A tisztességes eljárás megköveteli azt, hogy egy adott norma szövegét nyelvtanilag helyesen értelmezze a bíróság és az ügy sajátosságaira figyelemmel alakítsa annak tartalmát, amennyiben azt a jogszabály lehetővé teszi. Abban az esetben, amikor a normaszöveg merőben másként kerül megfogalmazásra az ítéletben, mint annak nyelvtani valós jelentése indokolná, akkor már nem beszélhetünk szabad mérlegelésről csupán alapvető alapjogsérelemről, mely egyértelműen a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi.

Indítványozó nem a támogatások létét és a jogszabály létét kívánta vitatni és górcső alá helyezni, hanem csupán azt, hogy ilyen jogszabályi környezetben és a hivatkozott pontban rögzített határidők megsértése esetén szankcionálási jogköre lehet-e a hatóságnak, illetve ezen esetben alkalmazhatóvá válik a 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló 1306/2013/EU rendelet 64.cikk (2) bekezdése d) és f) pontja és szankció alkalmazására nem kerülhet sor.

A Bíróságot nem illeti meg a jogalkotás, a jogszabályok Alaptörvénnyel ellentétes kiterjesztése, vagy Alaptörvénybe ütköző értelmezése és jogszabályi felhatalmazás nélküli szűkítése, szűkítő értelmezése, mivel az maga után vonja az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jog megsértését, hiszen magát a jogállamiságot kérdőjelezi meg a Bíróság ezáltal.

Alapvető feltevés az, hogy egy jogállamban a jogszabályok mentén épül fel és működik az Állam, a közigazgatás és maga a bírászkodás is. Amennyiben ez nem így történik, úgy a jogállamiság és a tisztességes eljáráshoz való jog is veszélybe kerül.

Indoklás az I. 3. ponthoz:

Az Alkotmánybíróság a 3198/2013.X.22.)AB végzés indoklásának 22. pontjában rögzíti, hogy „, az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatásköre a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik.,

A Bíróság állapítja meg a tényállást, azzal összefüggésben a jogi következtetés szabadsága is megilleti a jogszabály keretei között és azok maximális figyelembevételével, adott esetben a Kúria eseti döntéseiben kiformalódó joggyakorlat alkalmazása mellett.

Az analógián alapuló bírászkodás segíti az egységes joggyakorlat kialakítását, azonban analógia alkalmazására szigorú szabályok mentén és részletes, kellő alapossággal elvégzett vizsgálat eredményeképpen van lehetőség.

Jelen ügy kapcsán is analógián alapuló ítélkezés történt, hiszen a Bíróság ítéletének indoklásában osztotta az alperes azon állítását, miszerint a Kúria eseti döntéseiben kifejtett álláspontja szerint a

határidő túllépés tekintetében csak akkor állapítható meg az ügy érdemét érintő eljárási szabálysértést, ha kifejezetten az ügyintézési határidőt követően hatályba lépő jogszabályi rendelkezés alkalmazása miatt keletkezett az ügyfélre nézve olyan hátrányt okozó körülmény, ami a határidőben való eljárás esetén az ő vonatkozásában nem állt volna fenn.

Ekörben a Bíróság hivatkozott a Kúria Kfv.IV.35.049/2017/4. számú, a Kfv.IV.35.047/2017/7. számú és a Kúria Kfv.IV.35.091/2017/5. számú eseti döntésére.

A felhívott eseti döntések analógnak azonban nem minősülnek. A Bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy azok más tény- és jogbeli alapból származnak és analógiát alkalmazott ott, ahol analógia alkalmazásának nem volt helye.

Ezen eseti döntések jelen ügy tárgyától eltérő esetekben születtek, az azonosság csupán az eljáró szervben és a mezőgazdasági támogatásokhoz (kiemelendő más jogcímrendelet és más jellegű támogatás) kapcsolódóan állapítható meg.

A felhívott eseti döntések ellentétes tényállás mellett születtek meg, hiszen teljesen más jogcímrendeleten alapulnak és nem szimplán kérelemhez kapcsolódó egyszeri támogatásról, hanem pályázati rendszeren alapuló több éves támogatásról van szó. A hivatkozott eljárásokban a kérelem elbírálása kapcsán a szankcionálás, mint lehetőség fel sem merül a jogcímből kifolyólag és abból, hogy egy több éven át tartó pályázati és támogatási formáról van szó.

Indítványozó ügyében azonban egy egyszeri kérelemről van szó egy gazdasági év vonatkozásában. A kérelem elutasításával a felek között ezen kérelemmel összefüggésben a jogviszony megszűnik, így egyértelműen megállapítható, hogy a jogszabályban rögzített döntési határidő elutasítás esetén a jogviszony teljes lezárását kell jelentse.

Az analógia alkalmazhatóságának lehetőségét a bíróságoknak körültekintően kell vizsgálni, hiszen csak a tényállás és a vonatkozó jogszabályok ismeretében lehet egy adott ügyben megfogalmazott Kúriai álláspontot átültetni más, merőben eltérő ügyekre, hiszen ezt követeli meg a szakszerűség és a tisztességes eljárás. A vizsgálat hiánya és az analógia automatikus alkalmazása a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi és eredményezte.

Sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot a bíróság akkor is, amikor az Alkotmánybíróság 5/2017. (III.10.) AB határozatának indoklásában kifejtett jogszabályban biztosított határidőben hozott döntéssel összefüggő indokot és érveket viszont arra hivatkozással mellőzi, hogy az Alkotmánybíróság a határozatában csatorna bírság, mint közigazgatási szankció tekintetében tett megállapításokat, azaz más jellegű ügyben más jogszabályi környezet alkalmazására került sor abban az esetben, annak ellenére, hogy az analógia alkalmazásának éppen ezen ügygel összefüggésben lenne és van helye.

A bíróság az Alkotmánybíróság hivatkozott döntésével összefüggésben megállapítja, hogy maga az ügy tárgya más, így kvázi álláspontja szerint analógia alkalmazására nincs lehetőség, viszont az általa hivatkozott eseti döntések kapcsán erre nem kerül sor indítványozó szerint tévesen, mely okán a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme következik be.

Indoklás az I. 4. pontban meghatározott jogsérelemhez:

A bíróság a kereseti kérelem keretei között vizsgálja a közigazgatási hatóságok döntéseit és eljárást.

Alapvető és lényegi kérdés, hogy jelen esetben nem jogosultság volt a per tárgya, hanem a kötelezettség, azaz szankció alkalmazásának jogszerűsége, mely figyelemmel a Bíróság ítéletének indoklására és a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását elutasító végzésének tartalmára kiemelkedő jelentőséggel bír az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából.

A Bíróságnak a kereseti kérelem alapján vizsgálat tárgyává kellett volna tennie a hatóságok eljárásait és az azok alapján meghozott keresettel érintett döntéseket. / Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 317/0501/2718/12/2015. iktatószámú határozata, Földművelésügyi Minisztérium 2016. december 07. napon meghozott MVHF/4494-2/2016. számú végzése, Magyar Államkincstár 317/4501/7/2/2017. iktatószámú és 1861596743 iratazonosító számú határozata. **Agrárminisztérium Agrártámogatások Jogorvoslati Főosztálya az AJF /2530/2018. iktatószámú 2137751589 iratazonosító számú határozata/**

Alapjában véve a Bíróság ítéletében annak megállapítására törekedett, hogy megállapítsa a hatóságok döntésének helyességét, miszerint a kérelmet el kellett utasítani és a szankció alkalmazását, illetve annak mértékét mely jogszabály határozza meg és annak mértéke hogyan alakul.

A kereseti kérelem azonban e tekintetben semminemű kérelmet nem tartalmazott, erre vonatkozóan indítványozó nem vitatta a kérelem elutasításának tényét és alapjában véve azt sem, hogy szankció alkalmazására elvi és gyakorlati lehetősége van a hatóságoknak.

A kereseti kérelem kapcsán éppen maga a kereseti kérelem érdemi vizsgálata és a kereseti kérelemben foglaltak érdemi elutasítását megalapozó indoklás maradt el, mely súlyosan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Ennek okán az eljáró bíróságnak kötelezettsége a hatósági eljárás törvényességének vizsgálata, mely mind a döntésre, mind az eljárására kiterjed, figyelemmel a kereseti kérelem tartalmára is. Ennek alapján, akkor amikor a bíróság nem észleli a határidők jelentőségét és az Alaptörvény rendelkezéseinek érvényesülése figyelembevétele nélkül döntést hoz maga a bírósági eljárás is tisztességtelenné válik, pontosabban a tisztességes eljáráshoz való jog sérül a bíróság eljárásában ezáltal.

II. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 317/0501/2718/12/2015. iktatószámú határozata, Földművelésügyi Minisztérium 2016. december 07. napon meghozott MVHF/4494-2/2016. számú végzése, Magyar Államkincstár 317/4501/7/2/2017. iktatószámú és 1861596743 iratazonosító számú határozata, Agrárminisztérium Agrártámogatások Jogorvoslati Főosztálya az AJF /2530/2018. iktatószámú 2137751589 iratazonosító számú határozata és az azok alapját képező tisztességes eljáráshoz való jog megsértésének indoklása.

Indítványozó álláspontja szerint a hatósági eljárásokban és annak eredményeként megszületett döntésekkel összefüggésben is egyértelműen megállapítható a fent rögzített alaptörvény-ellenesség és a tisztességes eljáráshoz való jog és ezzel az ésszerű határidőn belül meghozott döntéshez való jog megsértése, hiszen a hatóságok a rájuk irányadó határidőket túllépve szankcionáltak fel nem ismerve a tisztességes eljáráshoz való alapjog lényegét és az ésszerű határidőben meghozott döntéshez való alapjogot. Ennek alapján az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek megsértésére került sor és vált a szankcióalkalmazást tartalmazó döntés alaptörvény-ellenessé, különösen azon részében, ahol a közigazgatási szerv a kérelem elutasítása mellett szankciót is alkalmaz.

Megsértett Alaptörvényi rendelkezés:

Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

Indítványozó álláspontja szerint az Abh1. indoklásának (16) pontja egyértelműen kötelezettségévé teszi a hatóságoknak is azt, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák, mivel ez a tisztességes eljáráshoz való joghoz az hozzátartozik.

Az ügyfélnek érdeke egy közigazgatási eljárásban az, hogy az ügy határozattal záruljon, hiszen egy adott jogiszonyt az tesz lezárttá és a folyamatban lévő kérelmezett ügyben csak a döntés hozhat tiszta jogi helyzetet, miszerint jogosult és kap támogatást vagy nem jogosult és nem kap támogatást a kérelmező, illetve elutasítás esetén várható-e és ha igen milyen szankció. Ez alapvető érdeke a félnek, hiszen egy eljárás határozattal történő lezárása teszi lehetővé számára a tisztességes eljárás érvényesülését többek között, hiszen nem kerül egy bizonytalan helyzetbe, a határozattal nyílik meg a jogorvoslati joga és válik kiszámíthatóvá és tervezhetővé egyébként gazdálkodása.

Ennek okán indítványozó nem kívánta azt sem a bíróságtól, sem a hatóságtól, hogy az ügyet a határidő túllépése miatt ne zárja le határozattal, hiszen a kérelemmel indult hatósági eljárásban szükséges döntést hozni, mivel a határozattal zárul le a kérelemre indult eljárás, mely jelen ügyben egyeztet indítványozó szándékával, hiszen magát a támogatási kérelmet elutasító döntést nem is támadta.

Ennek okán indítványozó annak megállapítását látja szükségesnek és indokoltnak, hogy a hatóságok a jelen II. pontban hivatkozott tisztességes eljáráshoz való jogát sértették a határidőn túl meghozott döntésükkel akkor, amikor szankció alkalmazására került sor, így maga a szankció alkalmazása teszi tisztességtelenné a hatósági, közigazgatási eljárást és döntést, így a határozat azon részének megsemmisítése mindenképpen szükséges, mely a szankció, azaz a támogatásból kizárásról rendelkezik, mivel az a tisztességes eljáráshoz való joggal össze nem egyeztethető.

Annak részletes indokait már az I. pontban kifejtette indítványozó, így az ismételtes elkerülése érdekében itt már csak hivatkozik az I. pontban írtakra, azzal, hogy a bíróság a közigazgatási eljárások vizsgálata kapcsán kellett volna vizsgálni a tisztességes eljáráshoz való jog fennálltát és az ésszerű határidők betartását, míg a hatóságoknak azt saját eljárásukban lett volna kötelező megtenni.

III. A Kúria Kfv.IV.35.455/2019/2. számú felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése alaptörvény-ellenességét az alábbi alaptörvényi rendelkezések megsértésére alapozza továbbra is indítványozó:

Az alkotmányjogi panaszban tévesen került egyes alapjogok vonatkozásában a pontos jogszabályhelyek megjelölése, mely észlelésre kerül és javításra a lentiek szerint.

Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Alaptörvény R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

Alaptörvény 28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alkotmányjog panaszban megjelölt további jogszabályok (törvény, rendelet) külön ismételt nem kerülnek felsorolásra a kapcsolódó jogszabályok, azonban indítványozó ezen jogszabályokat itt is meg kívánja jelölni a felsorolás megismétlése nélkül.

Az Alaptörvény **XXVIII. cikk (7) bekezdése** biztosítja a jogorvoslathoz való jogot, mint alapjogot.

A jogorvoslati jog biztosítja azt, hogy valamely hatósági vagy bírósági döntéssel szemben az akinek jogát vagy jogos érdekét a döntés sérti jogorvoslattal éljen.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt egy egyfokú eljárás keretében született meg az I. pontban felhívott döntés. A döntés ellen a jogszabályok további rendes jogorvoslati lehetőséget nem biztosítanak.

Indítványozónak csak és kizárólag felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére volt lehetősége a Bíróság ítéletében megjelenő nyilvánvaló ténybeli tévedések orvoslására (jogszabály jogellenes értelmezése, kereseti kérelemtől eltérő döntés, utólagos normakontroll indítvány valós és okszerű mérlegelése nélküli elvetése, analógia alkalmazásának jogszerűtlensége, tisztességes eljáráshoz való alapjog megsértésének kiküszöbölése és az eljárások Alaptörvényi vizsgálata és azok védelme rendes és rendkívüli jogorvoslat által).

A Kúria végzése sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, amikor jogszabály jogellenes értelmezését hajtja végre (Támogatási tv. 5.§ g/ pont), a felülvizsgálati kérelem részbeni megvizsgálására kerül sor és végzésében nem veszi számba valamennyi felhozott indokot a befogadhatóság kérdésének vizsgálata során, azzal, hogy amikor az utólagos normakontroll indítvány kapcsán átveszi a Bíróság ítéleti megfogalmazást és a jogszabályt tisztességtelen módon annak valós nyelvtani értelmét és jelentését mellőzve határozza meg, akkor amikor analógiát alkalmaz, ott ahol arra nincs lehetőség, valamint akkor, amikor az analógiát nem alkalmazza ott, ahol pedig lehetősége és kötelezettsége lenne, valamint divergáló joggyakorlat hiányáról beszél ott, ahol nyilvánvalóan a divergáló joggyakorlat van.

Indítványozó részletesen és kellő alapossággal hivatkozott a felülvizsgálat kérelem befogadhatósága körében, ennek ellenére a Kúria mégis a befogadás megtagadásáról döntött, arra hivatkozással, hogy a felülvizsgálati kérelem részletes indoklást nem tartalmaz.

Az I. pontban már leírtak szerint nem csak a bíróságnak, hanem a Kúriának is kötelessége az alapjogok tiszteletben tartása és azok érvényesítése és érvényre juttatása a hatósági eljárásokban megjelenő határidőn túli döntésekkel összefüggésben.

A tisztességes eljáráshoz való jog sérül akkor, amikor a Kúria felülvizsgálat befogadásának megtagadása során a felülvizsgálati kérelemmel összefüggő alapvető felvetések és kérelem kapcsán csak szemezgetve végzi el a vizsgálatot és egyáltalán nem foglalkozik annak kérdésével, hogy Bíróságok, a Kúria és az Alkotmánybíróság kapcsolata a gyakorlatban és a mindennapi ítélkezésben hogyan viszonyul egymáshoz. Az analógia alkalmazására Alkotmánybírósági döntésekkel összefüggésben van-e vagy nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróságnak mint, az Alaptörvény legfőbb

őrének döntései hogyan alakítják és befolyásolják a bíróságok eljárásait és döntéshozatalát annak tükrében, hogy az egyes alapjogok megsértése milyen hatással van a hatóságok szankcionálási jogára.

A Kúria végzésében hivatkozik arra, hogy divergáló joggyakorlat nem igazolható az Alkotmánybíróság 5/2017. (III.10.) AB határozat ellenére sem. Nem vonható le következtetés ebből a joggyakorlat egységére vagy annak hiányára.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 2018. január 01. napján lépett hatályba.

Ennek alapján a Kp. tekintetében divergáló joggyakorlatról nehéz is beszélni, hiszen a Kp. szerinti gyakorlat most van kialakulóban, így a befogadhatóság és a jogorvoslati jog korlátainak kialakítása és a jogorvoslati jog esetleges indokolatlan korlátozása is most alakul és formálódik.

Divergáló joggyakorlat már akkor kimutatható ennek ellenére, amikor alapvetően figyelmen kívül hagyásra kerül az Alkotmánybíróság hivatkozott döntése arra hivatkozással, hogy jelen ügy tényállástól eltérő tényállásáról van szó, ahol az Alkotmánybíróság a csatorna bíróság, mint közigazgatási szankció alkalmazása vonatkozásában tett megállapításokat.

Indítványozó kérdése, hogy az valóban így van? Valóban csak és kizárólag a csatorna bírással összefüggő megállapításokat tett az Alkotmánybíróság???

Az Alkotmánybíróság egyedi ügyben hozta meg az 5/2013. (III.10.) AB határozatát, más szempontok szerint vizsgálva a bíróság és a hatóság döntését. Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenességet vizsgálja és az alapjogok tükrében állapítja meg azok esetleges megsértését.

Az Alkotmánybíróság határozatai álláspontom szerint ugyanolyan mértékben képesek a joggyakorlat egységességét és a következetes, kiszámítható és átlátható gyakorlatot és jogértelmezést alakítani, mint a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok és a Kúria döntései. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény legfőbb védelmezője és egyedi ügyekben hozott döntésiben és azok indoklásában ezt kifejezésre juttatja és szakszerűen gyakorolja. Ezzel ellentétes állítás vagy értelmezés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelméhez vezet.

A divergáló joggyakorlathoz talán egy eseti döntés kevés lehet, azonban éppen ezen AB határozat rendelkezéseire figyelemmel a Kúria más tanácsa adóügyben (merőben más tényállás mellett szakszerűen alkalmazva és védve a tisztességes eljáráshoz való jogot és az ésszerű határidőben meghozott döntéshez kapcsolódó jogot) állapította meg azt, hogy az ügyintézési határidőn túl meghozott döntés már nem eredményezheti adóbírság megállapítását.

Láthatóan tehát nem csak az AB határozta teszi divergálóvá a gyakorlatot, hanem a Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú eseti döntése is. Az adóhatósági eljárásokban egyébként a határidők pontos betartására ennek okán sor is kerül, illetve a határidő túllépések esetén az adóhatóság alkalmazza a és figyelembe veszi az adóbírságolási jogának elenyészését.

Ennek okán a Kúria végzése a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti akkor, amikor a divergáló joggyakorlat hiányára hivatkozva elutasítja a felülvizsgálati kérelem befogadását.

A tisztességes eljáráshoz való jogot és a jogorvoslati jogot sérti a végzés akkor is, amikor az elsőfokon eljáró Közigazgatási és Munkaügyi Bírósággal azonosan az analógia elvét alkalmazva felhívja a Kfv.IV.35.049/2017/4., a Kfv.IV.35.047/2017/7., a Kfv.IV.35.091/2017/5., a Kfv.35.050/2017/4., a Kfv.35.093/2017/5. számú eseti döntéseket. Ezen eseti döntéseiben a Kúria sorozatosan arra a következtetés megállapításra jutott, hogy az ügy érdemét érintő eljárási szabálysértésnek akkor minősül az ügyintézési határidő túllépése, ha kifejezetten a határidő után hatályba lépő jogszabályi rendelkezés alkalmazása miatt keletkezik az ügyfélre nézve olyan hátrányt okozó körülmény, ami határidőben való eljárás esetén az ő vonatkozásában nem állt volna fenn.

Az analógia alkalmazása a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti, mivel annak alkalmazása feltételei valójában nem állnak fenn. A felhívott döntések és azon döntések alapján kikristályosodó joggyakorlat nem azonos, de még hasonlóknak sem mondható tényállást felölelő ügyekben keletkezett. A határidők vizsgálata nem a szankció alkalmazással összefüggően került vizsgálatra, hanem támogatási jogosultsággal összefüggésben. Az adott ügyek mind tényállásilag, mind jogi háttérüket tekintve teljesen különböztek, mint azt az I. 3. pontban kifejtette indítványozó.

Mindezek alapján a végzés olyan súlyos mértékben sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a jogorvoslati jogot, mely a végzés megsemmisítését szükségessé és indokolttá teszi.

A jogorvoslati jogot és a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a Kúria végzése akkor, amikor az alapjogi kérdések vizsgálata mellőzésével tulajdonképpen tisztességesnek ítélt meg egy olyan eljárást, ahol halmozottan és sorozatosan jogsértő eljárás folytatására kerül sor, hiszen szinte valamennyi hatóság határidőt túllépve hoz döntést.

A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti az, amikor a Kúria arra hivatkozik, hogy a jogszabályok és a jogcímrendeletek megalkotása és alkalmazása közötti időköz lerövidítése nem képezte akadályát annak, hogy felperes a kérelmét határidőben előterjessze.

Sem a kereseti kérelem, sem a felülvizsgálati kérelem nem abban az összefüggésben hivatkozott a Jogcímrendelet megalkotására és kihirdetésére, hogy a késedelmes megalkotás, vagy az időköz lerövidülése okán nem tudta a kérelmét benyújtani indítványozó.

Láthatóan sem a Bíróság, sem a Kúria nem a kereseti kérelem és a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgálta a kereseti kérelemben, majd a felülvizsgálati kérelemben megfogalmazott kérdést és kérést, így az eljárás sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a jogorvoslathoz való jogot, hiszen nem a kereseti kérelemről született döntés.

Az, hogy az ügyfél maradéktalanul betartva a jogszabályi határidőket a kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül benyújtja a kérelmét még nem teszi jogszerűvé adott esetben a jogszabály megalkotásával összefüggően előírt kötelezettséget.

Az Alkotmánybíróságnak nem feladata és elvileg nincs lehetősége a Kúria álláspontjának megváltoztatására, a felülvizsgálati kérelemmel összefüggő álláspontja megváltoztatására, azonban a tisztességes eljárást sértő joggyakorlat megkövesedése ellen szükséges fellépni az alapjogok védelme és biztosítása útján.

A normakontroll kezdeményezésére tett indítvány azon alapon történő elutasítása és megtagadása, hogy az indítványozó „határidő előtt” terjesztette elő támogatási kérelmét alapjaiban téves és jogszabályellenes és tisztességes eljárásba ütköző.

A határidő előtt kifejezés nem értelmezhető és nem is helytálló, hiszen a kérelem előterjesztésére nyitva álló időn belül terjesztette elő és a határidő előtt kifejezés ebből a szempontból nem értelmezhető, hiszen nem határidő előtt, hanem nyitva álló határidőn belül terjesztette elő a kérelmét.

A Jogcímrendelet megalkotása és ennek során a rendelet megalkotásának módja és ideje kapcsán megfogalmazott törvényi követelmények betartása olyan alapvető követelmény, mely a jogállamiságból fakad. A jogbiztonság ugyan nem alapjog, azonban a jogbiztonság nélkül a tisztességes eljáráshoz való jog képlékennyé válik. Ennek kapcsán a jogszabályi környezet vizsgálatát megköveteli ezen alapjog. A jogszabályok vizsgálata fontos azért is, mert ugyan tényként megállapítható, hogy szankció alkalmazását egyes esetekben a jogszabályok előírják, de a már hivatkozott EU rendelet látható módon megjelöli azon esetek körét is, mely esetekben szankció alkalmazására nem kerülhet sor.

A jogszabályok megalkotására nyitva álló időköz éppen egy olyan tényező, mely annak irányába hat, hogy szankció alkalmazására ne kerüljön sor akkor, amikor maga a szankció alapját képező jogszabály megalkotása sem a Támogatási Törvényben rögzített 60 napos időköz betartásával született meg.

Az utólagos normakontroll eljárás éppen azt lett volna hivatott szolgálni, hogy egyértelműen megállapítható legyen az, hogy a jogszabály, azaz a Jogcímrendelet megfelel-e a jogállamiság és jogbiztonság elvének és ennek alapján a szankcionálási lehetősége a hatóságnak ezen Jogcímrendelet alapján fennáll-e.

A tisztességes eljárás elvét sérti a Kúria akkor, amikor nem állapítja meg annak tényét, hogy a Jogcímrendelet a jogszabályoknak, a jogállamiság és jogbiztonság követelményeinek megfelel, mi több nem vitatva az időköz lerövidülését, csak az indítványozó „határidő előtti” kérelem benyújtásával orvosolja és oldja fel a társadalmi jelentőségű és különös súlyú kérdést.

A közigazgatás büntető hatalmának érvényesülése, annak feltételeinek kiforrottsága és következetessége éppen a szankció alkalmazás okán a társadalmat érintő jelenség, annak kérdése, hogy szankció alkalmazására mikor és milyen formában, mely határidőhöz kötve kerül és kerülhet sor a társadalom egészét érinti, hiszen ezáltal lesz kiszámítható, átlátható és tiszta a közigazgatás, az egyes hatóságok és szervek eljárása. Alapvető érdek és cél, hogy az emberek ne legyenek hosszú ideig bizonytalanságban és indokolatlanul hosszú ideig egy eljárás hatálya alatt nem ismerve annak kimenetelét.

A Kúria végzésének (7) pontjában kifejtette indokok és megfogalmazott következetes gyakorlat azonban nem arra ad választ és következetes iránymutatást, kiforrott álláspontot, hogy hogyan és miként alakul a szankcionálási jog az ügyintézési határidőket túllépő hatóságok esetében és az ezzel érintett ügyekben.

Mindezekre figyelemmel a Kúria végzése alaptörvény-ellenes és sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a jogorvoslati jog csonkítását eredményezi.

A jelen kiegészítésekkel, módosítással és pontosítással együtt kérem az alkotmányjogi panasz együtt érdemi elbírálását, bízva és remélve azt, hogy a hiánypótlással valamennyi az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásához szükséges követelményt teljesítette Indítványozó.

Miskolc, 2020. február 17.



